

М. І. Павлюк, М. М. Шаталов

Порфир'єв Володимир Борисович

ПОРФИР'ЄВ Володимир Борисович (26. 06(08. 07). 1899, м. В'ятка, нині Кіров, РФ — 30. 01. 1982, Київ) — геолог. Кандидат (1937, без захисту дисертації), доктор (1939) геолого-мінералогічних наук, професор (1939), академік АН УРСР (1957). Державна премія УРСР у галузі науки і техніки (1971), премія імені В. Вернадського АН УРСР (1980). Державні нагороди СРСР. Закінчив Ленінградський гірничий інститут (нині Санкт-Петербург, 1926). Від 1924 працював у Геолкомі; 1929—38 — у Всесоюзному нафтовому науково-дослідному геологорозвідувальному інституті (обидва — Ленінград); 1938—41, 1944—45 і 1963—82 — в Інституті геологічних наук АН УРСР (Київ): 1963—68 — директор, від 1968 — завідувач відділу генезису нафти; 1941—44 — в Інституті геології АН Узбецької РСР (Ташкент); 1945—51 — співзасновник Львівської філії Інституту геологічних наук АН УРСР; 1951—63 — директор Інституту геології корисних копалин АН УРСР (Львів); водночас 1939—41, 1944—45 — професор Київського університету; 1945—63 — професор, засновник кафедри загальної геології СРСР Львівського університету; 1945—56 — завідувач і засновник, 1958—60 — професор кафедри геології та розвідки нафтових і газових родовищ нафтового факультету Львівського політехнічного інституту (нині Івано-Франківського університету нафти і газу). Наукові дослідження присвячені вивченню природи й умов утворення, метаморфізму, закономірностей просторового розміщення родовищ нафти, газу, вугілля, горючих сланців. Розвивав теорію неорганічного походження нафти. Розробив теорію утворення озокериту, різних видів викопного вугілля, обґрунтував практичне використання менілітових сланців. Провадив геологічні дослідження у нафтових р-нах Середньої Азії та Закавказзя, вивчав нафтогазоносність України, зокрема Дніпровсько-Донецької западини, Карпат і Прикарпаття.

Основні праці

Метаморфизм ископаемых углей. Л., 1948; Вопросы миграции нефти. Х., 1952 (співавтор); Геологические критерии поисков новых объектов на нефть и газ на территории Украины. К., 1977 (співавтор); Строение и нефтегазоносность северной части Черного моря и сопредельных территорий. К., 1978 (співавтор); Природа нефти, газа и ископаемых углей: Избранные труды: В 2 т. К., 1987.

Рекомендована література

1. Володимир Борисович Порфир'єв: Біобібліографія вчених УРСР. К., 1979;
2. Владимир Борисович Порфирьев. Ученый. Геолог. Педагог. Человек. К., 2000;
3. Шаталов Н. Н. Выдающийся геолог-нефтяник академик Владимир Борисович Порфирьев (К 120-летию со дня рождения) // Геологічний журнал. 2019. № 2;
4. Його ж. Творці теорії абігенного генезису нафти і газу: учитель і учень // Вісн. НАНУ. 2020. № 4.

Бібліографічний опис:

Порфир'єв Володимир Борисович / М. І. Павлюк, М. М. Шаталов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-878450>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).